

Katerina Janouch

BEDROGEN

Literaire thriller

Uit het Zweeds vertaald door
Renée Lelieveld

Uitgeverij de Rode Kamer, Haarlem

Oorspronkelijke tekst *Bedragen*
© Katerina Janouch, 2008
Uitgeverij Piratförlaget
© Nederlandse tekst Renée Lelieveld en Uitgeverij de Rode Kamer
Met toestemming van Grand Agency, Stockholm
Eindredactie Ton Lelieveld
Omslagontwerp Rolf van Kammen
Lay out Rough Design Haarlem,
Productie Print Support 4U, Meppel
ISBN 9789078124719
NUR 305
www.rodekamer.nl

Ook verkrijgbaar als ebook

In eerste instantie werd ze zich bewust van de geur, zoetig en zacht. Na uren van pijnlijke weeën had die een troostend en rustgevend effect. Ze snoof hem op, probeerde hem op te slaan zodat ze zich hem altijd kon herinneren. Al voordat iemand het haar had gezegd begreep ze dat deze geur een van de meest exclusieve, maar tegelijkertijd een van de meest vluchtige geuren ter wereld was. Hij was niet te bewaren of opnieuw te creëren.

Daarna: lichamelijk contact, een sensatie voor haar huid. Haar handen voelden het gladde, natte wezentje, haar vingertoppen gleden zachtjes over plakkerig vocht. Misschien zou de warmte verdwijnen als ze hem losliet, misschien zou het moment niet meer bestaan? Ze raakte hem een beetje ongeduldig, bijna hebbertig aan. Ze durfde het er niet op te wagen.

En dan tenslotte het eerste geluid, zacht en nieuw. Het werd luider, eerst roggelig en zacht, toen steeds harder, veeleisender.

Ze pakte het pasgeboren kindje op en drukte het aan haar borst. Ze boorde haar neus in het kuiltje tussen zijn schouderbladen en nek. Hij was van haar, pasgeboren, helemaal nieuw op de wereld. Hij kwam uit haar lichaam en kon daarom van niemand anders zijn. Voor hem zou ze oorlog kunnen voeren, sterven, liegen en vechten. Tot nu toe leken haar eigen leven en gezondheid het belangrijkste. Van nu af aan was het perspectief voor altijd veranderd, vanaf nu zou ze altijd op de tweede plaats komen, geheel vrijwillig. Waarom niet? Het was toch vanzelfsprekend dat ze niet meer op de eerste plaats kwam, dat dit kind de spil van haar bestaan was en dat het haar naar een ander pad leidde dan ze tot nu toe had gekozen?

Zijn hartje sloeg, zijn borstkas ging omhoog onder haar handen. Alle vrouwen die deze weg al eerder hadden bewandeld, alle verhalen die ze had gelezen en gehoord over moederliefde en over de wens te beschermen, hadden eigenlijk nooit betekenis gehad, ze had ze nooit echt begrepen. Tot nu.

Plotseling werd ze bang. Even voelde ze zich niet sterk genoeg. Schuldig. Zou ze goed voor dit kind kunnen zorgen?

Ze ademde zijn geur weer in, zo sterk en zo bijzonder. Ze rook foetusvet en bloed en de binnenkant van de baarmoeder, het vlies en de moederkoek en nog iets, iets wat ze niet kon thuisbrengen, iets duizelingwekkends, iets kwetsbaars. En terwijl het buiten ochtend werd, zei ze, zoals iedere pas geworden moeder, in de verloskamer een gebed op. *Goede God, als u bestaat, laat dit kind dan niets overkomen. Bescherm het. Behoed het. Laat het lang en gelukkig leven.*

Het telefoongesprek tussen Cecilia en haar zus Maria was onschuldig begonnen. Nadat ze het over het weer hadden gehad en een poosje over collega's hadden geroddeld, kwam het. De bekendmaking. Mia was zachter gaan praten en had bijna gefluisterd:

- Henke heeft hoofdvluis. Ik denk dat jij jouw kinderen ook even moet nakijken

...

Ach ja, het leven met kinderen was vol verrassingen. Maar misschien had ze toch even moeten wachten voor ze het de rest van het gezin vertelde. Het was altijd chaotisch als iedereen tegelijk thuiskwam, ze had ze eerst hun gang moeten laten gaan. Nieuws over beestjes in je haar wordt niet echt goed opgevat tussen omgevallen rugzakken, modderige schoenen en natte wanten en mutsen.

- Dat is volkomen waanzin! Gatver wat goor!
Haar man John rende rechtstreeks naar de badkamer zonder zelfs maar zijn schoenen uit te trekken.

- Die achterlijke zus van jou, foeterde hij geïrriteerd terwijl hij zijn hoofd van dichtbij bestudeerde. Die heeft haar kinderen niet in de hand.

- Nou zeg, het is haar fout niet, bracht Cecilia ertegenin.
- Mamma, ik wil geen luisten, begon Sofia te piepen.
- Luisten, hebben we luisten?
Greta, de jongste, begon zich er nu ook mee te bemoeien. John tilde het meisje op en schudde zijn hoofd.

- Greta, niet zo hard gillen joh! De burens hoeven het niet te horen!
Cecilia kon een glimlach niet onderdrukken. Hoe paranoïde kon je zijn?
- Ja, lach maar! Alsof het zo leuk is! Ik vind het helemaal niet leuk en ik vraag me af wat voor soort ouders hun kinderen laten omgaan met kinderen die onder de luizen zitten, dat is toch onverantwoord, hoor je, ONVERANTWOORD, riep hij.

- Maar Mia heeft toch gebeld ... Ze neemt haar verantwoordelijkheid. Nu kunnen we de kinderen tenminste nakijken. Dat is alleen maar goed.
- Marcus heeft luizen. Ik niet, grijnsde William, die als eerste op luis gecontroleerd zou worden.
- Joh, doe niet zo stoer, antwoordde John. Luizen maken heus geen onderscheid tussen de een en de ander.
- O, jawel, schreeuwde William. Hij kamt zijn haar nooit! Hij heeft allemaal klitten! En jullie knippen zijn haar ook niet, hij mag het gewoon zo lang laten!
- Heb je de laatste tijd last van jeuk? vroeg Cecilia haar oudste zoon.
- Eh ...
William haalde zijn schouders op.
- Ja?
- Nee. Of ... ja... misschien een beetje.
- Laat eens zien. Even bukken.
William boog zijn hoofd boven de wastafel. Zijn dikke asblonde haar was niet superschoon, de twaalfjarige begon een beetje last van pubervet te krijgen. Cecilia pakte een kam en kamde zijn haar naar de zijkant. Ze ging er zorgvuldig doorheen, pluk voor pluk. In het begin kon ze geen bewijs vinden, maar toen vielen er een paar kleine, donkere exemplaren in de wasbak.

- Nee, zeg dat het niet waar is! Lieve Heer, zeg dat ik geen luis heb! Ik zal van nu af aan rete-lief zijn als ik maar geen luis heb, ik zweer het ...
Haar anders zo zelfverzekerde knul. Haar stoere, grote, soms niet gemakkelijk te hanteren zoon. Nu klonk hij opeens zo klein.
De beestjes in de wasbak bewogen toch echt. Ze kropen.
- Helaas, lieverd. Je had misschien toch eerder al lief moeten zijn.
William kreeg tranen in zijn ogen.
- Godver, dit vind ik echt heel erg! Nu wil ik dood, mamma!
Plotseling zag hij er zo aandoenlijk uit met zijn ontblote bovenlijf, zijn haar recht overeind en zijn samengeknepen keel. Cecilia voelde de vertedering opkomen. Ze wilde hem een knuffel geven. Hem dicht tegen zich aandrukken. Met hem praten. Hem vragen hoe hij zich voelde. William stond zelden open voor die vorm van contact. Maar als ze het nou toch eens probeerde?
- Schatje. Ik begrijp dat het vervelend is. Maar joh, het komt wel goed. Je hoeft er niet verdrietig om te zijn.
Haar zoon keek haar recht in haar ogen aan.

- Ik ben niet verdrietig. Ik ben alleen maar fucking kwaad.
- Wil je een knuffel?
- Nee. Dan krijg jij ze ook. Haal ze nou maar weg! Ik wil me het liefst kaal scheren en al mijn haar verbranden.

Er werden ook beestjes in het haar van Sofia en Greta gevonden. Marcus en John leken daarentegen de dans te zijn ontsprongen. Zijzelf ook. John mocht op pad naar de apotheek om een middel tegen luis te halen.

- Denk trouwens maar niet dat je vanavond op de bank mag zitten, zei John tegen William voordat hij wegging. Jij mag op de grond zitten.

- Hoezo? Er wordt toch wat aan gedaan, protesteerde de jongen.

- Ja, maar toch! Er kan altijd nog een luis overleven.

Dat een volwassen man zo uit zijn doen kon zijn door zoiets kleins! Maar was dat niet typerend voor veel grote sterke mannen, dat ze helemaal konden instorten bij kleinigheidjes? Sommigen lustten geen broccoli, anderen vonden het putje van de douche smerig en dan waren er nog mannen die niet tegen luizen konden. Cecilia's man was in een handomdraai in een hysterisch kind veranderd. Gelukkig was zij op die momenten rustig en volwassen. Als John zich irrationeel begon te gedragen, werd zij sterk. Geduldig. Dan kon ze begrip voor hem opbrengen en glimlachen. Ze kon zijn gedrag door de vingers zien en volwassen zijn in zijn plaats.

Cecilia vulde de droger en zette hem aan. Ze stopte de lakens in de wasmachine, zette hem op een milieuvriendelijke 40 graden. John had gezegd dat alle was op 40 graden gewassen moest worden, liever nog kouder, maar dat deed ze niet. Het milieuvriendelijke wasmiddel *BioDynamic* rook nergens naar en ze had liever het oude vertrouwde *Via* gebruikt waarbij je ook echt het gevoel kreeg dat de was schoon was. Maar John vond dure parfum in een wasmiddel niet nodig. En wasverzachter had hij ook afgeschafte. Ze verlangde naar die ene die de kleren zo zacht als zijde maakte. Maar ze kon het niet opbrengen in te gaan tegen Johns grote plannen om met kleine acties de planeet te redden. Gelukkig had ze de droger nog kunnen redden. Die had hij ook willen wegdoen vanwege het hoge energieverbruik... Het afval werd gesorteerd en naar verschillende milieudepots gebracht, flessenwater was verboden en het liefst stond er niet te veel vlees op het menu. John deed ook altijd overal alle lampen uit en was van plan een milieuvriendelijke auto aan te schaffen. Maar daar ergens liep de grens, want hij had zijn Chrysler nodig om plaats te kunnen bieden aan alle spullen waarmee hij altijd mee reed. En zijn gezin moest er natuurlijk ook in passen. "Maar eigenlijk zouden we allemaal moeten fietsen", zei John soms. Dan veranderde ze meestal van gespreksonderwerp.

- We zijn zo gestrest dat we niet eens merken dat onze kinderen onder de luis zitten. We houden ze verdomme niet genoeg in de gaten. Misschien zou ik moeten stoppen met werken en wijnboer in de Provence moeten worden of zoiets. Wat vind jij? vroeg John toen ze 's avonds in bed lagen.

- Wijnboer in de Provence? Tja, daar zou ik ook als verloskundige kunnen werken, antwoordde Cecilia terwijl ze de deken optrok tot aan haar kin. Maar ik spreek geen Frans. En de kinderen ook niet.

- De kinderen leren het wel. Stel je eens voor, dat we gewoon opeens weggaan. We verkopen het huis en gaan ervandoor. We beginnen opnieuw...

John droomde altijd over weggaan. Dat was Johns oplossing. Ervandoor gaan. Niet blijven vechten. Hij wilde de wereld in, weg. Het voelde alsof zij hem tegen zijn wil hier hield.

Het werd stil in de slaapkamer. Er hing nog steeds de onaangename geur van het anti-luismiddel in huis. John schoof naar haar toe.

- Hé...

Hij legde zijn hand op haar buik.

- Misschien waren die luizen wel precies wat we nodig hadden, fluisterde hij in haar oor.

Waren het geen dromen over het buitenland, dan was het wel seks. Ze zuchtte. De sleur van alle dag was moeilijk te bestrijden, al het gezanik en de irritaties, je raakte elkaar gemakkelijk kwijt tussen gillende kinderen en verplichtingen. Ze was moe na het schoonmaken van de kinderkamers en de matrassen en het wassen en poetsen. Ze kon er nu even niet tegen hem ook nog over zich heen te hebben. Was dat zo moeilijk te begrijpen?

Tegelijkertijd had hij ook gelijk. Misschien moesten ze gaan vrijen. Misschien moest ze zich er maar aan overgeven? Zoals vroeger, lang geleden. Maar in plaats van iets te zeggen bleef ze liggen, onbeweeglijk, voor zich uit starend in het donker.

- Ja..., fluisterde ze uiteindelijk.

Zijn hand lag nog steeds zwaar op haar buik.

Maar hij gaf geen antwoord.

Hij was in slaap gevallen.

3

De kleine villa van lichtgeel hout was al bijna dertien jaar Cecilia en Johns huis, bijna net zo lang als ze elkaar kenden. Samen met andere huizen, ook in de stijl van de jaren twintig en dertig, stond het aan *Lindängstorget*, met een parkeerplaats voor de deur en een mooie laan van berken en linden in het midden. *Lindängstorget* was een slaperig pleintje in de schaduw van statiger delen van de stad, zoals de wijken Talludden, Sommarviken en Aspdal, die in de buurt lagen. De rijzige villa's in functionalistische stijl in Sommarviken, de rijtjeshuizen in Talludden die een miljoen kroon kostten, en de omgebouwde volkstuinthuisjes in Aspdal die op de huizenmarkt nog gewilder waren dan warme broodjes, deden *Lindängstorget* verschrompelen en bijna verdwijnen. Er gingen meer mensen weg dan erbij kwamen. Er was een koffiehuisje met een handgeschilderd bord, een kapper en een halte waar de trein niet altijd stopte. De supermarkt was een aantal jaar geleden gesloten, waardoor iedereen nu ook voor kleine dingetjes naar de grote *Coop* in het centrum van Steningby moest.

Het geluid van kinderstemmetjes van de *Lindängsskolan*, een basisschool die direct naast het plein lag, zorgden doordeweeks voor wat leven in de brouwerij. Soms waren de wandelstroken nog een populaire plek voor gepensioneerden met een stok. Maar meestal was het stil en verlaten tussen de kleine huizen. Ouders, bijna allemaal carrièregerichte dertigers, brachten hun kinderen naar de voorschoolse opvang in de buurt en haastten zich daarna naar de stad om aldaar de kantoren te bevolken. Bij hun thuiskomst, zelden voor vijf uur, werd het er pas een beetje levendig. De bewoners maakten even een praatje met elkaar en roddelden over welke crèches er nog melk met suiker als tussendoortje gaven en dat de *Lindängsskolan* gerenoveerd zou worden en misschien hoe belachelijk duur het was geworden om de erfpacht af te kopen.

Het liep nu zo'n beetje tegen het einde van de winter en de kale zwarte takken van de bomen waaiden zachtjes heen en weer. Snel zouden de allereerste groene blaadjes gaan groeien. Dan zou het plein er weer prachtig uitzien en zouden de kinderen weer naar buiten gaan om tussen de huizen door te rennen en naar elkaar te roepen en te lachen zoals ze altijd deden als de winter voorbij was.